

**VALSTYBĖS VAIKO TEISIŲ APSAUGOS IR ĮVAIKINIMO TARNYBA
PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS**

**DĖL SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO NUSTATYTOS FORMOS SVEIKATOS
PAŽYMĖJIMO, ASMENIUI, SIEKIANČIAM TAPTI VAIKO GLOBĖJU (RŪPINTOJU)
AR ĮVAIKINTOJU, VERTINIMO**

2018 m. liepos d. Nr.

Vilnius

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyboje prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba) pastaruoju metu gaunami paklausimai dėl sveikatos apsaugos ministro nustatytos formos sveikatos pažymėjimo, asmeniui, siekiančiam tapti vaiko globėju (rūpintoju) ar įvaikintoju, formos bei turinio vertinimo, tais atvejais, kai pažymoje nurodoma išvada dėl asmens galimybės globoti (rūpinti) ar įvaikinti vaiką („globoti gali“, „įvaikinti gali“ ir pan.) arba nurodoma neaiški asmens diagnozė (nurodoma, kad asmuo serga liga, kuria sergantis asmuo, teisės aktų numatyta tvarka negali būti skiriamas globėju (rūpintoju) ar įvaikintoju, tačiau diagnozė nurodyta su išlygomis ir / ar išvadoje pažymėta, kad asmuo gali globoti (rūpinti) ar įvaikinti vaiką). Atsižvelgiant į tai, Tarnyba pagal kompetenciją teikia nuomonę.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 3.269 str. 8 p. asmuo turintis psichikos sutrikimą ar sergantis kitomis ligomis, kurių sąrašą tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija negali būti skiriamas vaiko globėju (rūpintoju). Ligų sąrašas, kuriomis sergant asmuo negali būti skiriamas vaiko globėju (rūpintoju) yra patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. liepos 17 d. įsakymu Nr. 386 „Dėl Ligų, kuriomis sergantis asmuo negali būti skiriamas vaiko globėju (rūpintoju), sąrašo patvirtinimo“ (toliau – Ligų sąrašas). Taigi asmuo, norintis globoti (rūpinti) vaiką, vadovaudamasis CK 3. 268 str. 2 d. 2 p., Vaiko globos organizavimo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 27 d. nutarimu Nr. 405 „Dėl Vaiko globos organizavimo nuostatų patvirtinimo“, 10.2., 11.2., 12.2. p. p. privalo pateikti sveikatos apsaugos ministro nustatytos formos sveikatos pažymėjimą, kuris patvirtintų, kad fizinis asmuo neserga ligomis, įrašytomis į Ligų sąrašą.

Vadovaujantis CK 3.210 str. 4 d. asmuo turintis psichikos sutrikimą ar sergantis kitomis ligomis, kurių sąrašą tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija negali būti įvaikintoju. Ligų sąrašas, kuriomis sergant asmuo negali tapti įvaikintoju, yra patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2001 m. liepos 24 d. įsakymu Nr. 404/96 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2001 m. liepos 24 d. įsakymo Nr. 404/96 „Dėl medicininių kontraindikacijų, kurioms esant asmenys negali būti įvaikintojai, sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Kontraindikacijų sąrašas). Vadovaujantis Įvaikinimo apskaitos Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašo, patvirtinto Vyriausybės 2002 m. rugsėjo 10 d. nutarimu Nr. 1422, 14.4. p. p. privalo pateikti sveikatos apsaugos ministro nustatytos formos sveikatos pažymėjimą, kuris patvirtintų, kad fizinis asmuo neserga ligomis, įrašytomis į Kontraindikacijų sąrašą.

Pažymėtina, kad Tarnybos įgaliotas teritorinis skyrius, kaip institucija atsakinga už asmenų, siekiančių tapti vaiko globėju (rūpintoju) ar įvaikintoju pradinį vertinimą, kylant klausimų ir (ar) neaiškumų dėl asmens, siekiančio tapti vaiko globėju (rūpintoju), pateiktų dokumentų, pagal kompetenciją turi teisę ir pareigą teisės aktų nustatyta tvarka kreiptis į atitinkamas institucijas dėl informacijos patikslinimo. Svarbu paminėti, jog, vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. 65 „Dėl informacijos apie pacientą valstybės institucijoms ir kitoms įstaigoms teikimo tvarkos patvirtinimo“, Tarnybos įgaliotas teritorinis skyrius, kilus klausimų dėl pageidaujancio globoti (rūpintis) ar įvaikinti asmens sveikatos būklės ar diagnozės, turi teisę kreiptis tiesiogiai į medicininį pažymėjimą išdavusią sveikatos priežiūros įstaigą.

Atkreiptinas dėmesys, jog Sveikatos apsaugos ministerija 2018 m. balandžio 25 d. raštu Nr. (10.1.2.2-424)10-3312 „Dėl informacijos“ informavo Tarnybą, kad medikų pateikta išvada „įvaikinti / globoti gali“ suprantama tik asmens sveikatos būklės prasme ir reiškia, kad asmuo neserga Ligų ir Kontraindikacijų sąrašuose esančiomis ligomis, nes gydytojų konsultacinė komisija ar gydytojas, išdavęs medicininį pažymėjimą, rašydami rekomendaciją ar išvadą medicininiam pažymėjime, pasisako tik pagal savo kompetenciją, t. y. medicininio aspektu.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, manytina, kad Tarnybos įgaliotas teritorinis skyrius, kilus neaiškumų dėl asmenų, siekiančių tapti vaiko globėjais (rūpintojais) ar įvaikintojais, pateiktų sveikatos apsaugos ministro nustatytos formos sveikatos pažymėjimų turinio, turėtų kreiptis į pažymėjimą išdavusią atitinkamą sveikatos priežiūros įstaigą su prašymu patikslinti sveikatos pažymėjime nurodytą informaciją.